

עיראק: האופוזיציה עושה שרירים

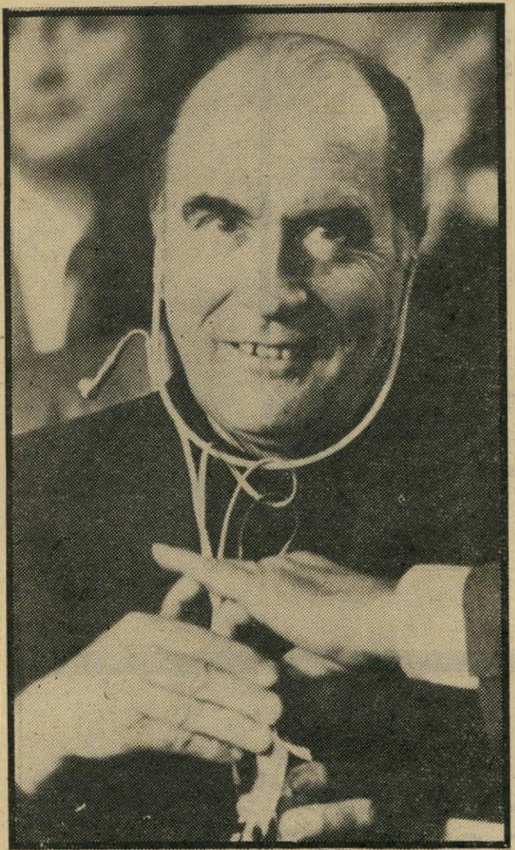
בהקשר של מילחמה ממושכת נגד איראן יכולת התימרון שלו היא מוגבלת. חלק מהקצונה הפך שער לעזאזל. אך סאדאם חייב לטפח את יחסיו עם קבוצה גדולה של קצינים בכירים, כדי לייצב את שילטונו. מעגל הקסמים הזה הוליד את המישטר לשתי מסקנות ברורות: יש לסיים את המילחמה עם איראן בהקדם האפשרי וגם לשפץ לפחות במידה מסוימת, את היחסים הגרועים עם סוריה.

עבור ארצות-הברית מהווה המצב החדש נסיגה בול-טת. אלכסנדר הייג חושש מאוד מהאופוזיציה החדשה, האנטי-אמריקאית, וגם מאפשרות של מיפנה במדיניותו של סאדאם. השבוע הודיע שר-החוץ העיראקי על התנגדות עיראק לבסיסים אמריקאיים במפרץ הפרסי. פקידים בסטייט-דפרטמנט מייחסים גם התפתחות זו להפצצת-הבכירות של מנסח בגין.

צרפת: המהפכן

בארמון אליזה

הרעש הגדול שעשו האמריקאים בשל שיבוץ ארבעה קומוניסטים בממשלת צרפת, לא הרשים במיוחד את הנשיא החדש פרנסואה מיטראן. כשהוא נישא על גלי

נשיא צרפת מיטראן ציפצוף ראשון על רגן

פופולאריות חסר-תקדים, אחרי ניצחונותיו בבחירות לנשיאות ולפרלמנט, גינה מיטראן את ההתערבות האמריקאית בענייני צרפת, וביטא בכך את הרגשות הלאומיים של כל צרפתי — קומוניסט, סוציאליסט, גוליסט או ז'יסקארדיסט.

אבל הבעיה האמיתית של ארצות-הברית עם מישטרן של מיטראן אינה נעוצה כלל בארבעת השרים הקומוניסטיים, מעוטי-ההשפעה. בשקט, ללא פירסום מופרז, מינה הנשיא את המהפכן המקצועי והתיאורתי המארכיסטי, רוזי דאבריי, ליועץ פוליטי. דאבריי היה מתומכיו הוותיקים של צ'ה גאורה, מומחה לענייני אמריקה הלא-טינית ובעל קשרים ענפים עם כל תנועות-השיחרור באיזור. הוא בילה שנים במאסר בבוליביה, הפך אליל של השמאל המהפכני הצרפתי; וספריו נחשבים לאבן פינה בכל מחשבה איסטרטגית-פוליטית המדריכה את תנועות-השיחרור בעולם השלישי. עצם מינויו מהווה הצהרת כוונות ברורה של מיטראן, הנחוש בהחלטת לקיים מדיניות-חוץ עצמאית, סוציאליסטית-הומאנית. בעולם השלישי.

מפלגת הבעת' העיראקית. בינו לבין המטכ"ל שורר יחס של חשדנות הדדית. עתה מצל סאדאם את המחל הצבאי בעניין הכור כדי לבצע טיהורים בתוך הצבא.

החתול נופל

על רגלי

בשבוע שעבר נערכו בניו-יורק בחירות לוועד המנהל של המועצה ליחסי-חוץ, גוף רבי-יוקרה ורבי-חשיבות בעיצוב האוריינטציה הבינלאומית של ארצות-הברית. על שמונה המקומות הפנויים התחרו תשעה מועמדים. שר-החוץ לשעבר, הנרי קיסינג'ר, קיבל את מיספר הקולות ביותר, ולא נבחר מומחים מייחסים את כישלונו של קיסינג'ר לתמיכתו הנלהבת מדי בשאה המודח של איראן, מוחמד ריזה פהלאווי. קיסינג'ר עצמו אמר, בהו מור האופייני לו, שתקרית זו מוכיחה שאפילו לפאראנואיד יכולים להיות אויבים של ממש.

אבל „הנרי היקר“ הוכיח שוב, שהוא יודע

הנרי קיסינג'ר פאראנואיד עם אויבים

ליפול על כפות רגליו. השבוע חתם קיסינג'ר על חוזה עם הטיימס הלונדוני, הוא יתוב טור של 800 מילים, ויקבל עבור המאמץ 300 אלף דולר לשנה!

השבועון האמריקאי ניוזוויק הקדיש באחרונה עמודים רבים לסיקור די אהד של הנעשה בעיראק. השבוע מציינן ניוזוויק, ששליט עיראק סאדאם חוסיין יצא נשכר מההתקפה הישראלית על הכור הגרעיני ליד בגדאד. „הם איבדו כור, שלא היה להם מושג מה לעשות בו“, מצטט ניוזוויק דיפלומט מערבי בבגדאד, „אבל הם ממש שטופים בפירסומת-חינם, באהדה וביוקרה רבה בכל רחבי העולם.“

הישגות הציוניות. גם שר-החוץ העיראקי התראיין בניו-יורק. סעודן המאדי, כלכלן שלמד בארצות-הברית, גינה בחריפות את התקפות של „הישגות הציוניות“. המסר שלו, לעומת זאת, היה מתון ביותר. הוא דיבר על מעמדה האיתן של עיראק בקרב הארצות הבלתי-מודעות, על יחסים טובים עם ארצות-הברית, ברית-

נשיא סאדאם פסוקי קוראן אדומים שר-החוץ המאדי

המועצות וצרפת. המאדי הביע את הדיעה שארצות-הברית תצטרך לבחור בין ישראל לבין הערבים, ולא הסתיר את תיקונו שממשלת רגן תנהל מדיניות יותר מאוזנת במזרח התיכון. על פרשת הכור וספיחה דיבר שר-החוץ העיראקי בשפיות רבה. לישראל יש פצצות אטומיות, אמר, עיראק חתמה על האמנה נגד הפצת נשק גרעיני והעמידה את הכור שלה לפיקוח בינלאומי. ההפצצה מהווה ביטוח לשאיפת ישראל להחזיק את הערבים במצב של סיגור טכנולוגי ניצחי. רורבות הדלק של עיראק ינוצלו תוך 20 עד 50 שנה, ועליה לדאוג למקורות אל-טרנטיביים לטווח ארוך.

קומוניזם פלום קוראן. אלא שמומחים אירופיים אינם מסתירים את ספיקותיהם לגבי יציבות מישטרן של סאדאם. התגובה המפוכחת — פוליטית ולא צבאית — של עיראק על השתוללותו של מנחם בגין, חיזקה אומנם את סאדאם לטווח קצר, אך אין בכך כדי לשנות באורח מהותי את התהליכים הפוליטיים בתוך המדינה. שחזוקה מאד את האופוזיציה והחישו את התארגנותה. בשבועות האחרונים חלה התקרבות רבה בין שלוש הקבוצות העיקריות בקרב מתנגדי המישטר. הישעים בדרום עיראק, הכורדים בצפון והמחתרת הקומוניסטית הקשוחה, יוצרים עתה חזית מאוחדת נגד סאדאם חוסיין. רבים מהישעים אהדים את המישטר באיראן. הם התגברו על המעצורים האנטי-קומוניסטים שלהם, ואילו המחתרת הקומוניסטית גייסה אפילו פסוקי קוראן כדי להצדיק את הברית נגד סאדאם.

המילחמה האומללה נגד איראן היא נקודת התורפה העיקרית של המישטר העיראקי. המצב הפנימי באיראן, הרוח של הנשיא באני סאדר, רצח המנהיגים החומייני-בסטרים, ובתוכם התליין מוחמד בהשטי, לא חוללו עדיין את המיפנה המיוחל בחזית. המחיר הצבאי, הכלכלי והחברתי של המילחמה הוא גורא. עיראק ספגה אבידות כבדות. לפי הערכות זירות נהרגו ונפצעו בחזית האיר-ראנית 50 אלף חיילים עיראקיים! רק השבוע חילקה הממשלה יחידות קרקע ל-2000 מישפחות שכולות. וזאת באיזור קטן וגינדה אחד של המדינה. רוב הרפורמות החברתיות וחלק ניכר מתוכניות הפיתוח היומרגניות של עיראק הוקפאו בגלל המילחמה. תפוקת הנפט חודשה באורח חלקי. עיראק מפיקה כיום 1.2 מיליון תביות ליום, שליש מהתפוקה שלפני הקרבות. יצוא הנפט חודש אומנם, אבל רק במידה מצומצמת ביותר, והנוק ביתרות מטבעיזר הוא חמור.

פאליניזם נוסח סאדאם. סאדאם חוסיין, מעריץ גדול של יוסף סטאלין, מנסה להילחם באופוזיציה באמצעות טיהורים נרחבים ופולחן אישיות. הטלוויזיה העיראקית מקרינה ערב ערב את סירי סאדאם בחזית, את ביקוריו אצל המישפחות השכולות. אימרות-הכנף שלו, חלקן משוברות וחלקן מושאל, מוצגות באורח קבע כתורה נשגבה חדשה, אידיאולוגיה של ממש.

סאדאם הוא מייצג מובהק של האגף האזרחי של